

وظایف منتظران

۱

"انتظار مداوم ظهور آنحضرت"

یکی از وظایف شیعیان، پیوسته منتظر آن حضرت بودن است و هر لحظه خود را برای آن واقعه عظیم آماده سازد. خداوند در قرآن هدف از خلقت انسان را عبادت میداند.

و پیامبر در تفسیر این آیه میفرماید:

برترین عبادت ها، انتظار فرج است.

منبع: مکیال المکارم - ج ۲

تلنگر:

خود را محک بزنیم، واقعا چقدر منتظریم؟

۲

صبر کردن بر اذیت و تکذیب

امام صادق میفرماید:

بر اذیتی که در راه ما میبینید، صبر کنید و یکدیگر را به «استقامت» سفارش کنید.

... آیا نمیدانی که هرکس منتظر امر ما (فرج) باشد، و بر آنچه از اذیت و ترس میبیند، «صبر» کند، فردا (قیامت)

در گروه ما خواهد بود؟

مکیال المکارم ج ۲ - روضه کافی ص ۳۷

انواع صبر در زمان غیبت از نگاه روایات:

۱- صبر بر طولِ غیبت

۲- صبر بر آزار، تمسخر و تکذیب مخالفین

۳- صبر بر اقسام بلاها و گرفتاری ها

۴- صبر بر دیدنِ گرفتاریِ مومنین به دست دشمنان، در صورتیکه نتواند از آنان دفاع کند

۳

تلاش کردن برای محبوب نمودنِ امام

به جهت دلالت عقل بر اینکه هر کس محبتش واجب است، سزاوار است او را محبوب نمود، شیعیان نیز باید امام عصر را بین مردم محبوب نمایند.

امام صادق میفرماید: خداوند رحمت کند بنده ای که محبت مردم را به سوی ما می کشاند و ما را نزد مردم محبوب میسازد. بخدا قسم اگر (مردم)، سخنان زیبای ما را برای دیگران روایت میکردند، به سبب آن سخنان، عزیزتر می شدند

کتاب مکیال المکارم ج ۲

برای یاریش بر خیز از جای.....

۴

پرهیز از مجالس اهل بطلت

مجالسی که بر آن بزرگوار (امام زمان) خُرده بگیرند یا وجود شریفش را انکار کنند، یا منتظران حضرت را مسخره کنند.

امام صادق میفرمایند :

هر کس به خدا ایمان دارد در جایی ننشیند که امامی در آن مَدَمَّت (نکوهش) شود، یا به مومنی اهانت گردد.
کتاب مکیال المکارم

۵

با وَرَع بودن

دوری از گناه، تقوا داشتن و دوری از مکروهات و شَبَهات، وَرَع نام دارد. برای حفظ خودمان، باید به مستحبات و مکروهات توجه کنیم. مستحبات، بازوی واجبات؛ و تَرکِ مکروهات، به دوری از حرام و گناه کمک میکند.
امام صادق میفرمایند :

هر کس میخواهد از یاوران حضرت مهدی باشد، باید منتظر باشد و با داشتنِ حالت انتظار، بر طبق ورع و نیکویی اخلاق عمل کند.(۱)

هر کس میخواهد از یاران مهدی باشد، علاوه بر ترک گناه، باید از شَبَهات هم دوری کند؛ یعنی مواظب باشد که هر چیزی که در آن شَبَهه عقلی و عُرفی است مرتکب نشود.(۲)
ترکِ شَبَهات میان انسان و امام سِنخیت و تشابه بوجود می آورد.

منابع :

۱- کتاب غیبت نعمانی: ۲۰۰، باب ۱۱، ح ۱۶. بحارالانوار: ج ۵۲ ص ۱۴۰ ح ۵۰
۲- ماهنامه موعود شماره ۱۱۷

۶

آمادگی پذیرش حکومت جهانی حضرت

برای اینکه دنیا حکومتی را بپذیرد، باید از جهات مختلف آمادگی داشته باشد:

الف) آمادگی فکری و فرهنگی: سطح افکار مردم دنیا چنان بالا رود که بدانند تفاوت رنگ (نژادپرستی)، زبان و سرزمین نمیتواند نوع بشر را از هم جدا سازد

ب) آمادگی اجتماعی: مردم جهان باید از ظلم و ستم و نظامهای طاغوتی خسته شوند و طالب یک مُصلِح برای نجات بشر شوند

آمادگی تکنولوژی و ارتباطی: برخلاف آنچه بعضی میپندارند که حتماً باید قبل از شروع حکومت جهانی، تکنولوژی جدید نابود شود، وجود این صنایع نه تنها مزاحم یک حکومت عادلانه جهانی نیست بلکه شاید بدون آن وصول به چنین هدفی محال باشد. زیرا برای ایجاد و کنترل نظام جهانی، وسایل مافوق مدرن لازم است

۷

یاری کردنِ امام زمان...

از مصادیق آن، انجام کارهای نیک و خیر به دوستداران حضرت و احترام آنان و رفع مشکلات آنان و... است. امام صادق در جمع عده ای فرمودند چه شده که ما را سَبِّک می‌شمارید؟ اصحاب با تعجب پرسیدند: ما به خدا پناه می‌بریم از اینکه شما را سبک بشماریم! حضرت فرمودند یکی از دوستان ما در راه از شما کمک خواست، اما به او توجه نکردید. هر کس مومنی را سبک بشمارد ما را سبک شمرده است.

کتاب مکیال المکارم ج ۲

آیا حواسمان هست که کاملترین مومن جهان (امام زمان) چه درخواستهایی از ما دارد؟

۸

توبه واقعی (از ته دل)

از مهمترین وظایف شیعیان نسبت به امام عصر انجام توبه واقعی است. یکی از اصلی ترین دلایل غیبت امام زمان، گناहانی است که از انسانها سر می زند

امام زمان در توقیع خود به شیخ مفید، گناهان ما را دلیل اصلی غیبت میدانند و میفرمایند:
پس تنها چیزی که ما را از آنان پوشیده میدارد، اعمال ناخوشایندشان است که به ما میرسد و از آنان نمیپسندیم
و انتظار نداریم.

کتاب مکیال المکارم ج ۲

"دَلِيلِ غَيْبَتِ تُو، مَنْمُ، مِي دَانَمُ"

۹

زیارت حسین بن علی علیه السلام

از وظایف منتظران در عصر غیبت است زیرا این کار، صله ی امام عصر و نیکی نسبت به ایشان و سایر ائمه است
[صله به معنای نوعی رابطه داشتن است] و با این عمل سُور و شادمانی در دل امام وارد میشود و امام مانند
سایر پدرانشان صبح و شام برای زوَّار قبر امام حسین دعا میکنند.

در کتاب معتبر "کامل الزیارات" از امام صادق روایت شده:

۱- (کسیکه برای زیارت امام حسین انفاق کند) به هر دِرهم برایش هزارهزار محسوب میشود و رضایت خدا،
دعای پیامبر و امامان را دارد.

۲- محبوبترین اعمال نزد خداوند زیارت قبر امام حسین است.

۳- (در دعایشان فرمودند) خدایا مغفرتت را بر من و برادرانم و زوَّار قبر پدرم حسین قرار ده، آنان که اموالشان
را انفاق و بدن هایشان را به رنج انداختند... پس از سوی ما رضوانت را به آنان پاداش ده، آنان را از شرّ هرگونه
سرکش و مخلوق زورمند و شیاطین جنّ و انس دور کن...

و این دلایلی است بر شاد کردن حضرت مهدی و سایر ائمه برای این عمل شریف.

۱۰

امام زمان در زیارت ناحیه مقدسه درباره عاشورا و امام حسین میفرماید: ♦ اگر روزگار مرا به تاخیر انداخت و از یاری تو (در روز عاشورا) باز داشت، هر آینه من صبح و شام بر تو ندبه (گریه) میکنم و به جای قطرات اشک، بر تو خون گریه میکنم

امام صادق میفرماید: هیچ گریه کننده ای بر او (امام حسین) نگرید مگر آنکه فاطمه (س) را صله کرده و حقّ ما (اهل بیت) را ادا نموده.

کتاب کامل الزیارات، ۸۱، باب ۲۶

پس هرگاه مومن در مصیبت امام حسین بگرید، حقّ امامی که بعد از آنحضرت باقی مانده را در آن فاجعه ادا کرده چون این کار موافقت نمودن با امام و تسلی دل اوست.

شناخت علائم ظهور

شناختن علائم ظهور حضرت مهدی، به ویژه علائم حتمی که امامان خبر داده اند، از وظایف مهم منتظران در زمان غیبت است.

کتاب مکیال المکارم

بر همه لازم است که بعد از ظهور حضرت با ایشان بیعت نمایند و این اتفاق بدون علم به ظهور، امکان پذیر نیست

امام صادق فرمودند: "پیش از قیام قائم پنج نشانه حتمی است که عبارتند از یمانی، سفیانی، صدای آسمانی، کشته شدن نفس زکیه، فرو رفتن زمین در منطقه بیداء"

کمال الدین و تمام النعمه، باب ۵۷

آیت الله صافی گلپایگانی فرمودند:

«شناخت علائم ظهور واجب است»

صدقه دادن به قصد سلامتی آنحضرت

اینکار از نشانه های دوستی نسبت به بستگان پیامبر اکرم است. نمی بینی که هرگاه فرزندان یا کسی از عزیزانت را دوس داری و بر او بیمناک هستی، به قصد سلامتی اش صدقه میدهی؟ پس مولای تو بیش از هر کسی به این کار سزاوارتر است.

شاهد آنچه گفتیم، روایتی است که شیخ صدوق در کتاب مجالس خود از پیامبر اکرم آورده است که: هیچ بنده ای ایمان نیاورد تا اینکه من نزد او از خودش محبوبتر باشم و خاندانم از خاندان خودش نزد او محبوبتر باشند... و از این حدیث، خوشایند بودن اظهار محبت نسبت به ایشان (امام زمان) فهمیده می شود به گونه ای که (این کاری است که) مومن برای خود و خانواده و نزدیکان خودش انجام میدهد.

مکیال المکارم ج ۲ - امالی ص ۲۰۱

زینت صاحب الزمان باشیم

باید طوری زندگی کنیم و با مردم به نحوی معاشرت نمائیم که مایه زینت و سرفرازی امام باشیم، نه این که موجب رنجش و شرمندگی آن حضرت باشیم.

امام صادق فرمودند: ای گروه شیعه! برای ما زینت باشید نه ننگ و عار، با مردم خوش گفتار بوده و از سخنان بیهوده و زشت برحذر باشید.

کافی ج ۲ ص ۷۷

از وظایف هر شیعه صله شیعیان و دوستان صالح امامان بوسیله مال است.

امام صادق علیه السلام فرمودند :

هر کس نتواند ما را صله نماید باید دوستان صالح ما را صله کند که ثواب صله ما برایش نوشته میشود و هر کس نتواند ما را زیارت کند دوستان صالح ما را زیارت کند که ثواب زیارت ما برایش نوشته میشود.

" کتاب مکیال المکارم "

۱۵

اجتماع مردم برای یاری امام زمان

یکی از مهمترین وظایف شیعیان نسبت به امام عصر(عجل الله فرجه) اتفاق و اجتماع بر یاری امام عصر است

زیرا در کاردسته جمعی تأثیری هست که در کار انفرادی نیست. "واعتصموا بحبلِ الله جميعاً ولا تفرقوا"

امام زمان میفرماید :

اگر شیعیان ما در وفای پیمانی که از ایشان گرفته شده یک دل و مُصمَّم باشند، نعمت دیدار ما از آنان به تأخیر نمی افتاد.

مکیال المکارم ج ۲؛ بحار الانوار ج ۵۳

۱۶

اندوهگین بودن مومن در فراق امام

این اندوه از نشانه های دوستی و علاقه به حضرت است. دلیل اینکه این کار از نشانه های اهل ایمان است، روایات بسیاری است که از امامان رسیده. روایاتی که بیان داشته اند از نشانه های یک فرد شیعه آن است که

در اندوه امامان ناراحت باشد و تردیدی نیست غیبت مولایمان و غم هایی که بر ایشان وارد میشود، از بزرگترین علل اندوه امامان است.

امام صادق فرمودند: شخصِ اندوهگین به خاطر ما (اهل بیت) که غم و اندوهش برای ظلمی باشد که بر ما وارد شده، نفس کشیدنش، تسبیح گویی است و ناراحتی اش برای ما، عبادت است.

مکیال المکارم؛ اصول کافی ج ۲

۱۷

تهذیب نفس و اصلاح فردی

یکی از وظایف مهم منتظران دولت حق، پارسائی و آراستگی به اخلاق خوب و پسندیده است.

امام صادق فرمود: هر کس شادمان می گردد از اینکه از یاران حضرت مهدی علیه السلام باشد، باید منتظر باشد و به پرهیزکاری و اخلاق نیکو رفتار نماید و او منتظر [واقعی] است (۱)

همچنین ایشان فرمودند: به یقین برای صاحب این امر غیبتی است، پس بنده خدا باید تقوای الهی پیشه کند و به دینش چنگ زند (۲)

۱- غیبت نعمانی، ص ۲۰۰ ح ۱۶؛ ۲- کافی ج ۲ باب فی الغیبه ص ۱۳۲

۱۸

دعا کردن برای فرج امام زمان

در بیان اهمیت و جایگاه شگفت این وظیفه همان بس که امام زمان در نامه ای به شیعیان «امر» کردند و از آنها خواستند که برای فرج فراوان دعا کنند {کمال الدین ج ۲}

فراموش نکنیم این خواسته و امر امام زمان، در حکم همان هَلْ مِنْ نَاصِرٍ يَنْصُرُنِي امام حسین است.

توجه: دعا برای فرج حضرت، آنقدر مهم است که امام زمان به عالم فرهیخته آیت... موسوی اصفهانی امر فرمودند که در این مورد کتابی مستقل بنام مکیال المکارم بنویسد و این دانشمند پر تلاش ۱۷ سال از عمر پربارش را به این مهم اختصاص میدهد و گنجینه ای ارزشمند برای ما به یادگار میگذارد که در فصل پنجم آن به ۱۰۲ ثمره و نتیجه جهت دعا برای فرج اشاره شده است.

با توجه به اهمیت بالای موضوع، در فرصتی مناسب کامل به آن میپردازیم...

۱۹

اجتناب از تعیین وقت ظهور و تکذیب نمودن آن

برای ظهور امام زمان وقت و زمان مشخصی تعیین نشده است و طبق روایات از این کار بسیار نهی شده است.

از امام باقر پرسیدند: آیا برای این امر (ظهور) وقت مشخصی وجود دارد؟ امام فرمودند: کسانی که وقت تعیین میکنند دروغ میگویند (و سه بار تکرار کردند) ۱

امام کاظم نیز فرموده اند: اگر به ما گفته میشد این امر (ظهور) تا دویست و یا سیصد سال دیگر واقع نمیشود، دلها سخت میشد و بیشتر مردم از اسلام برمیگشتند، اما گفته اند این امر چه با شتاب پیش می آید و چه نزدیک است تا دلهای مردم آرام گیرد و فرج نزدیک احساس شود. ۲

همچنین امام صادق به مفضل بن عمر میفرمایند: ای مفضل برای آن وقتی مگذار که هر کس برای ظهور مهدی ما وقت تعیین نماید، خود را در علم خداوند شریک دانسته... ۳

۱- کافی ج ۱ ص ۳۶۸؛ ۲- کافی ج ۱ ص ۳۶۹؛ ۳- مکیال المکارم ج ۲ ص ۴۷۷

۲۰

خواندن ادعیه مربوط به امام زمان

خواندن برخی از ادعیه که اهل بیت بر آن تاکید نموده اند از وظایفی است که امامان معصوم بر آن تاکید داشته اند.

امام صادق میفرمایند: برای آن جوان (حضرت مهدی)، پیش از آنکه قیام کند، غیبتی است. زُراره (از شاگردان امام) پرسید چرا؟ امام فرمود: می ترسد (از کشته شدن). ای زُراره اوست منتظر (کسیکه در انتظارش هستند) و اوست که در ولادتش شک می شود و بعضی می گویند: در حالیکه در شکم مادرش بود، پدرش فوت نمود... اوست منتظر آلا اینکه خدا دوست دارد که شیعیان را امتحان کند. در آن هنگام اهل باطل، شک و توهم خود را آغاز می کنند. ای زُراره اگر آن زمان را دریافتی، پس این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ عَرَّفْنِي نَفْسَكَ فَإِنَّكَ إِنَّمَا تَعَرَّفْنِي
رَسُولَكَ لَمْ أَعْرِفْ حُجَّتَكَ فَإِنَّكَ إِنَّمَا تَعَرَّفْنِي حُجَّتَكَ ضَلَلْتُ عَنْ دِينِي

کافی جلد ۱ ص ۳۳۷ حدیث ۵

۲۱

دعوت کردن مردم به امام زمان و شناساندن حضرت

هر کس به میزان علم و دانش خود، باید مردم را به سوی امام دعوت نماید و مردم را به ایشان نزدیک نماید و نشر معارف مهدویت از جمله این کارهاست. شخص دعوت کننده باید علاوه بر حکمت علمی، دارای حکمت عملی بوده و بصورت عملی مردم را با حضرت آشنا نماید زیرا تاثیر بیشتری دارد.

امام معصوم میفرماید: همانا عالمی که به مردم معارف دینشان را یاد میدهد و ایشان را به امامشان دعوت میکند، از هفتاد هزار عابد، برتر است.

مکیال المکارم ج ۲ ص ۲۷۴

آیت الله موسوی اصفهانی نویسنده کتاب ارزشمند مکیال المکارم میفرماید:

(وظیفه ما در زمان غیبت) دعوت کردن مردم و هدایت آن ها به سمت امام زمان است و این کار از "مهمترین" طاعات و "واجبترین" عبادات است

مکیال المکارم بخش ۸

مبادا مولایمان را چشم به راه بگذاریم...

بیان فضائل حضرت مهدی

در روایات اسلامی، مومنان، به بیان خوبی های اهل بیت میان مردم، ترغیب شده اند.

امام کاظم میفرمایند: همانا دو مومن که با یکدیگر دیدار نموده و خدا را یاد می کنند، آن گاه فضل ما اهل بیت را ذکر می کنند، بر صورت شیطان گوشتی باقی نمی ماند، مگر اینکه آب می شود تا آن جا که روح او از شدت دردی که می کشد به التماس در می آید.

کافی جلد ۲ صفحه ۱۸۸ حدیث ۷

امام سجاد فرموده اند: اما حق کسی که به تو نیکی و خوبی نموده است، آن است که از او سپاسگزاری کنی و کار خوبش را یادآور شوی و در حق او گفتار و مطلب نیک را نشر و گسترش دهی.

تحف العقول ص ۲۶۵

سرودن شعر در وصف امام زمان

یکی از وظایف منتظران، سرودن شعر یا نوشتن کتاب در فضائل و مدح و ندمه آنحضرت است، البته به میزان توانایی و استعداد هر فرد، که این امر نوعی یاری دین و امام است.

امام رضا میفرمایند: هیچ مومنی شعر نسُوده که ما را بوسیله آن مدح گوید مگر آنکه خدا برای او در بهشت شهری بنا خواهد ساخت که هفت برابر وسیع تر از دنیا باشد و در آنجا فرشته و هر پیامبری، او را زیارت و دیدار خواهد کرد.

وسائل الشیعه جلد ۱۰ باب ۱۰۵

شعری زیبا که مضامین آن ریشه روایتی و قرآنی دارد:

می شود فرصت دیدار مهیّا، حتماً

بد به دل راه مده می رسد آقا، حتماً
ای که دنبال دواى غم هجران هستی
می شود دردِ نهانِ تو مداوا حتماً
اگر امروز نشد بوسه به دستش بزنی
وعده ی ما همه افتاده به فردا حتماً
ثمر گریه ما، خنده ی روز فرج است
آن زمان می شکفت خنده به لبها حتماً
دوری غیبتِ طولانی و تأخیرِ ظهور
امتحانی ست برای همه ی ما حتماً
کار ما منتظران چیست؟ امید و تقوا
غم نخور، میشود آخرِ گره ها وا، حتماً
هرکه در زمره ی ما منتظران می باشد
می کند تا به ابد پشت به دنیا حتماً
انبیاء، منتظر آمدنش می باشند
میرسد پشت سرش حضرت عیسی حتماً
زره شیر خدا بر تن و شمشیر به دست
می رسد منتقمِ حضرت زهرا حتماً

حضور و شرکت در مجالسی که در آنها از فضائل و مناقب حضرت مهدی و اجداد بزرگوارشان سخن گفته میشود، از تکالیف مردم در عصر غیبت است. باید به این مجالس بها داد و آنها را پر رونق کرد که این از علائم محبت به حضرت است.

امام صادق به فضیل فرمودند: آیا می نشینید و روایت و حدیث می گویند؟ گفت: آری فدایت شوم. امام فرمود: همانا آن مجالس را دوست دارم؛ پس ای فضیل، امر ما را احیا (زنده) نماید و خدا رحمت کند کسی را که امر ما را احیا نماید.

بحارالانوار جلد ۴۴ باب ۳۴

توجه: بی شک برپایی چنین مجالسی، سبب ترویج و نشر و توسعه دین خواهد شد...

۲۵

اطاعت و فرمانبرداری از امام

تکلیف دیگر مومنان چه در زمان غیبت و چه در زمان ظهور، اطاعت از امام مهدی است. یعنی اقتدا به امام زمان در عمل به شرع و دین خدا و اطاعت از فرامین امام و پدران بزرگوار او در عمل به دستورات و قوانین اسلام. امام سجاد میفرمایند: آگاه باشید که مبعوض ترین (یعنی مورد خشم واقع شده) مردم نزد خدا آن کسی است که به راه و روش امام خود اقتدا کرده، اما به اعمال او اقتدا نمی کند.

کافی جلد ۸ باب ۸ حدیث ۳۱۲

همچنین امام صادق نیز میفرمایند: به درستی که ما کسی را مومن نمی‌شماریم مگر آنکه نسبت به کلیه ی اوامر ما پیرو و علاقه مند باشد.

کافی جلد ۲ باب الورع حدیث ۱۳

۲۶

مقدم داشتن خواسته امام بر خود

مومنان باید همیشه و در همه زمان ها و مکان ها خواسته ی آنحضرت را بر خواسته خود مُقَدَم بدانند. شخص مومن در مورد هر امری که میخواهد انجام دهد، باید بیاندیشد که آیا موافق خواسته آنحضرت است یا خیر؟ اگر بود انجام دهد، آن هم فقط بخاطر بدست آوردن رضایت ایشان نه بخاطر رضایت خویش و هوای نفس خود.

راوی به امام صادق گفت: ای آقای من، چه بسیار ذکر سلمان فارسی را از شما میشنوم. امام فرمودند: نگو سلمان فارسی، بلکه بگو "سلمان محمدی". آیا میدانی علت یاد زیاد من از سلمان چیست؟ راوی گفت: خیر. امام فرمودند: بخاطر ۳ ویژگی:

۱- مُقَدَم داشتن خواسته امیرالمومنین بر خواسته خود

۲- دوست داشتن فقرا و برگزیدن آنان بر اهل ثروت

۳- دوست داشتن علم و علما...

بحارالانوار جلد ۲۲ باب ۱۰

۲۷

پول خرج کردن برای امام مهدی

یکی از وظایف مردم در زمان غیبت، صله آنحضرت بوسیله مال (خرج کردن) است. یعنی مومن بخشی از دارایی خود را برای امام زمانش هدیه کند و هر سال بر این عمل مداومت کند و در این عمل، غنی و فقیر و حقییر و شریف و مرد و زن یکسانند. مگر اینکه هرکس به مقدار تواناییش تکلیف دارد.

امام صادق میفرمایند: هیچ چیز نزد خدا محبوبتر از اختصاص دادن دراهم (واحد پول) به امام نیست. و بدرستیکه خداوند درهم را برای او (پرداخت کننده) در بهشت همچون کوه احد قرار دهد.

کتاب اصول کافی

همچنین امام صادق در تفسیر آیه ۲۴۵ سوره بقره میفرمایند:

۱- به خدا سوگند این در خصوص صله (خرج کردن) برای امام است.

۲- به درستی که خدا آنچه را که مردم در اختیار دارند از جهت نیاز به آن قرض نخواست است، و هر حقی که خداوند دارد، برای ولیّ اوست...

آنحضرت در جایی دیگر فرموده اند: هرکس پندارد که امام به آنچه در دست مردم هست احتیاج دارد، کافر است. جز این نیست که مردم نیازمندند که امام از ایشان بپذیرد. خدا امر فرموده که از اموال آنان صدقه و زکات بگیر و آنها را بوسیله آن پاک و تزکیه مینمایی.

کافی - جلد ۲

۲۸

دفاع از امام و حفاظت از دین

این دفاع با اظهار علم و نشر و ثبت آن در میان مردم میسر است و فرد عالم و آگاه از حقایق باید علم و دانش خود را آشکار سازد و امر دفاع از دین و امامت را به درستی عهده دار شود.

رسول خدا میفرماید: اگر بدعت‌ها (نوآوری‌های جدید که در دین وارد میشود و برخلاف دین است) در امتم ظاهر شود، عالم باید علم خود را ظاهر نماید و هرکس این کار را نکند، لعنت خدا بر او باد.

کافی جلد ۱ باب البدع حدیث ۲

یادآوری: دشمنان اسلام و امامت و مخصوصاً مهدویت در اقصی نقاط دنیا جولان می دهند، نکند مورد لعنت پیامبر اسلام و خداوند قرار گیریم...

۲۹

به یاد امام زمان باش...

شخصی از امام کاظم درباره آیه ۲۰ سوره لقمان که میفرماید: "نعمتهای آشکار و پنهانش را بر شما تمام کرد" پرسید. امام فرمودند: نعمت آشکار امامی است که میان مردم نمایان است. نعمت پنهان، امام غایب از دیده هاست. آن شخص پرسید: در میان امامان کسی پنهان میشود؟ فرمودند: بله، وجودش از چشم مردم پنهان میشود ولی یادش از دل‌های مومنان مخفی نمیشود.

امام باقر فرموده اند: همانا یاد و ذکر ما (اهل بیت)، یاد و ذکر خداست.

بحارلانواری ج ۵۱ ص ۱۵۰؛ کافی ج ۲ ص ۴۹۶

توجه: بعضی از تکالیف زمان غیبت به زبان فرمان و دستور واجب صادر نشده، بلکه بصورت خبر دادن از حالات مومنان آن زمان بیان شده است. در این وظیفه هم زبان روایت، توجه دادن به این است که شخص با ایمان در این برهه از زمان، باید دلش متوجه و به یاد محبوبش باشد چرا که اگر غیر از این باشد، نشانه بی ایمانی اوست

۳۰

فریب نخوردن از مدعیان دروغین

امام زمان قبل از رحلت چهارمین نائب خاص، نامه ای به او دادند و فرمودند:

"... تو تا شش روز دیگر، از دنیا می روی... پس کارهایت را جمع کن و به هیچ کس برای جانشینی خود بعد از مرگت وصیت نکن... در آینده، کسی برای شیعیان من ادعای مشاهده مرا مطرح خواهد نمود. آگاه باشید، کسی که ادعای مشاهده مرا قبل از قیام سفیانی و ظاهر شدن صدای آسمانی داشته باشد، او دروغگو و تهمت زننده است"

کمال الدین ج ۲ باب ۴۵ حدیث ۴۴

نکته مهم: از این رو اگر کسی در این زمان غیبت، مشاهده ای را از نوع سفارت یا نیابت از طرف امام زمان ادعا کند، دروغگوست. البته باید دانست آنچه در این نامه بعنوان "ادعای مشاهده" آمده، با توجه به عبارت قبل از آن (برای جانشینی ات وصیت نکن)، مربوط به افرادیست که ادعای مشاهده و نیابت از حضرت را دارند، و این با تشرُّفاتی که در این دوره برای صالحان و علما نقل میشود، منافاتی ندارد.

۳۱

بیزاری و تَنَفُّر از دشمنان اهل بیت

امام صادق به نقل از پیامبر فرمودند: خوشا به حال کسیکه در حالی قائم از اهل بیت را میبیند که قبل از قیامتش به او اقتدا و از ایشان و امامان قبل از او پیروی کرده و از دشمنان اینان بسوی خدا بیزاری نموده باشد. این گروه رُفقای من و گرامی ترین امتم نزد من اند.

بحارالانوار ۵۱/۷۲ حدیث ۱۵

امام کاظم به یونس بن عبدالرحمان فرموده اند: خوشا به حال شیعیان ما؛ همانانی که در غیبت قائم ما به دوستی ما چنگ زنند و در آن زمان بر پذیرش ولایت ما و بیزاری از دشمنان ما ثابت قدم اند.

بحارالانوار ۵۱/۱۵۱ حدیث ۶

۳۲

حفظ زبان، حفظ زبان، حفظ زبان

در روایت داریم پس از آنکه امام باقر به جابر جعفی فرمودند خوش به حال افرادی در زمان غیبت بر اعتقاد به ما استوار بمانند، جابر گفت: بهترین چیزی که مومن میتواند در آن زمان استفاده کند چیست؟ امام فرمودند: نگهداری زبان (سکوت)....

بحارالانوار ۵۲/۱۴۵ حدیث ۶۶

پیامبر اسلام فرموده اند: بر تو باد خاموشی طولانی، چرا که آن رَم دهنده شیطان و کمک تو در مورد دینت است. (سفینه البحار ۲/۵۱۰)

راه حفظ دین، حفظ زبان است. البته سکوت در جایی فضیلت دارد که انسان به یکی از آفات آن (غیبت، تهمت، دروغ، ناسزا و...) مبتلا باشد و قدرت پرهیز نداشته باشد. گاهی یک کلمه، میتواند فرد را از دایره دین خارج کند. همچنین طبق روایات اهل بیت، حفظ زبان آنقدر مهم است که به بقیه اعضاء انسان نیز ربط دارد.

۳۳

اخلاص در عمل

امام علی به امام حسین فرمودند: نهمین فرزند تو به حق قیام میکند و عدالت را گسترش میدهد. امام حسین فرمودند: این اتفاق می افتد؟ امام علی فرمودند: به قسم به خدا. اما بعد از غیبت و سرگردانی ای که کسی بر دینش استوار نمیماند، مگر کسانی که "اخلاص" دارند. (بحار، ۵۱/۱۱۰ ح ۲)

اخلاص چیست؟ امام صادق فرموده اند: عمل خالص عملیست که نخواستی برای آن عمل از طرف هیچ کسی غیر از خدای بزرگ ستایش شوی (اصول کافی باب الاخلاص ح ۴)

اخلاص توسط خدا به انسان عطا میشود. انسان باید برای زدودن پلیدی از نیت هایش تلاش کند و خداوند نیز تلاش بنده را بی ثمر نمیگذارد و به او اخلاص میدهد.

۳۴

از بین بردن شک و تردید

امام صادق در حدیثی فرمودند: زمانی می آید که هیچکدام از شما برای پولش، جایی پیدا نمیکنند (همه خیانتکار میشوند). کاهلی گفت: در چه زمانی است؟ امام فرمود: وقتی امامتان غائب شود... پس دوری کنید از شک و تردید. شک ها را از خودتان دور کنید. به شما دستور داده اند که از شک دور باشید. پس خودتان را از آن دور کنید.

بحار الانوار ۵۱/۱۴۶ ح ۱۷

توجه: شک، مقدمه ی انکار است و اگر با پدید آمدن تردید به دنبال جواب آن نباشیم، خواه ناخواه به انکار تبدیل میشود و انسان را به هلاکت میرساند.

۳۵

عجله نکردن برای رسیدن زمان ظهور

امام علی میفرمایند: در اجرای این امر (حکومت عدل)، قبل از فرا رسیدن وقت آن، عجله نکنید که پشیمان میشوید و طولانی ندانید زمان را که قلبهایتان قساوت پیدا میکند (سخت میشود). (بحار، ج ۵۲)

امام صادق فرموده اند: (برخی از مردم) می گویند چه زمانی مهدی متولد شده؟ چه کسی او را دیده؟ کجاست؟ چه زمانی ظهور میکند؟ تمام اینها عجله ای است که در امر خدا می نمایند و در تقدیر او شک دارند... اینها کسانی اند که در دنیا زیان کردند و کافران بد بازگشتی دارند. (بحار، ج ۵۳)

در سایر روایات اهل بیت، برای عجله کنندگان، از تعابیری مانند به هلاکت رسیدن، رو آوردن ترس به آنها و... استفاده شده.

۳۶

تسلیم بودن

امام سجاد میفرمایند: کسی بر ایمانش ثابت نمی ماند مگر آنکه ... در درونش از احکام و گفته های ما ناراحت نشود و در برابر ما اهل بیت "تسلیم" باشد. (بحار، ج ۵۱)

اگر کسی این حالت تسلیم بودن را نداشته باشد، نمیتواند اعتقاد به امام زمان را در زمان غیبت کبری حفظ کند و از دین خارج میشود.

امام جواد در انتهای حدیثی طولانی میفرمایند: (مهدی) غیبتی دارد که مدت آن طولانی و روزهای آن زیاد است. کسانی که اخلاص دارند، انتظار ظاهر شدنش را میکشند و... کسانی که اهل "تسلیم" اند، در آن زمان نجات پیدا میکنند. (بحار، ج ۵۱)

۳۷

اطاعت پذیری

ابوحزمه از امام باقر پرسید حق امام بر مردم چیست؟ فرمودند: اینکه سخنش را #بشنوند و از او #اطاعت کنند. (اصول کافی، کتاب الحجّه)

امام صادق: شنیدن و اطاعت کردن درهای خیر هستند، کسیکه بشنود و فرمان ببرد، حجت و دلیلی بر علیه او نیست، ولی کسیکه بشنود و فرمان نبرد، عذری از او پذیرفته نخواهد شد... ما گروهی هستیم که خدا اطاعت از ما را واجب کرده است. (اصول کافی، کتاب الحجّه، باب وجوب اطاعت از امام)

هیچ قاضی ای برای بررسی اطاعت پذیری ما، مانند نفس و وجدان خودمان نیست. اگر میخواهیم یار باشیم و نه سربار، باید اطاعت پذیر باشیم. امام زمان از ما چه میخواهد و ما در قبالش چندبار لبیک گفته ایم و چه کرده ایم؟

۳۸

مراقبت از اعمال

مومن باید مراقب باشد درجات و مقامات معنوی و نزدیکی او به آنحضرت کم نشود و به دوری تبدیل نشود و توجّه امام زمان را از دست ندهد. باید مراقب باشد تا در انجام تکالیف خود در قبال آن حضرت کوتاهی نداشته باشد.

بر اساس روایات اهل بیت، اعمال شیعه بر امام زمان عرضه میشود. مخصوصاً هر دوشنبه، پنجشنبه و جمعه. به عبارتی دیگر، بر شیعه لازم است #مراقب باشد عملی را مرتکب نشود که حین عرض اعمال، باعث شرمندگی اش نزد امام شود و آن امام را برنجاند.

امام صادق میفرماید: اعمال در روز پنجشنبه بر رسول خدا، و ائمه عرضه می شود. (نجم الثاقب باب ۱۱)

امام زمان نیز میفرماید: همانا بر احوال و اخبار شما آگاهییم و علم داریم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده نیست. (الاحتجاج ص ۴۹۷)

۳۹

پرداخت خمس

از وظایف #بسیار_مهم ادای حقوق مالی امام زمان است از جمله خمس که از واجبات شرعی و از فروع اسلام است و باید توجه داشت تصرف در مالی که خمس آن داده نشده، جایز نیست و #حرام است.

امام صادق میفرماید: شدیدترین و سخت ترین حالاتی که مردم در روز قیامت در آن به سر می برند، وقتی است که مستحقین خمس برمی خیزند و می گویند: پروردگارا خمس ما چه شد؟ خمس ما را به ما ندادند. (عوالی اللئالی ج ۳ ص ۱۲۷)

امام زمان صراحتاً فرموده اند: لعنت خدا و فرشتگان و همه مردم بر کسی که از مال ما (خمس) درهمی را بدون اجازه ما بخورد... به درستی پیامبر فرمودند کسیکه نسبت به خاندانم آنچه را خداوند حرام دانسته، حلال بشمارد، به زبان من و زبان هر پیامبری که دعایش مستجاب است، ملعون است (کمال الدین ص ۵۲۲؛ الاحتجاج ص ۴۷۹)

۴۰

تجدید بیعت با امام زمان

این تجدید بیعت که از تکالیف مومنان است بهتر است بعد از هر نماز واجب یا دست کم یکبار در هر روز یا هر هفته انجام شود. به این معنا که فرد بیعت کننده عهد کند پیمان محکم ببندد که یاری خود را از امام زمان دریغ نکند و او را با #جان و #مال خود تا میتواند، یاری کند. پیامبر نیز در خطبه غدیر، به تمام امت امر فرموده تا با ائمه اینگونه، بیعت شود.

در این نوع بیعت چند چیز شرط است: ۱- شخص بیعت کننده در قلب، تصمیمش محکم و قطعی باشد. ۲- بیعتش را به زبان بیاورد. ۳- (در زمان حضور و ظهور امام) دست خود را در دست حضرت بزند و با او دست دهد و بیعت نماید.

در عصر غیبت، نیز می توان با نواب عام امام زمان بیعت کرد. یعنی با فقهای جامع الشرائط به ویژه ولی فقیه. به این معنا که بیعت با او، که جامع الشرائط ولایت فقیه است، بیعت با امام زمان است.